Biblia, Starý zákon, Tóra, Nový zákon, apokryfy :)

Najrozšírenejšie svetové literárne dielo s prvotne náboženským obsahom podáva súhrn starovekého myslenia o svete a postavení človeka v ňom. Tvorí ju *Starý zákon* a *Nový zákon*.

Starý zákon je kanonické dielo židovského náboženstva tvorené knihami napísanými v hebrejčine, sčasti v aramejčine. Jadrom je *Päť kníh Mojžišových* (po hebrejsky ***Tóra***, po grécky *Pentateuch*) o židovskej histórii a zákonoch, *Genezis* predstavuje najstaršie báje o stvorení sveta, *Exodus* opisuje život proroka Mojžiša, Knihy *Leviticus*, *Numeri* a *Deuteronomium* ďalšie zákony a vojnovú výpravu Izraelčanov od Sinaja až po Palestínu. *Kniha Jozuova* obsadenie Palestíny, *Kniha sudcov*, dve *Knihy Samuelove* a dve *Knihy kráľov* sú tiež venované historickým udalostiam: izraelským dejinám za vlády Saula, Dávida a Šalamúna, zániku štátov. Dve *Knihy kroník* vykresľujú históriu ďalších rodov, *Knihy Ezdrášova, Nehemiášova* a *Kniha Ester* rozprávajú napríklad o konci babylonského zajatia, návrate do Palestíny i stavbe jeruzalemského chrámu. *Knihy prorokov* zachytávajú morálne a politické stanoviská pred príchodom Mesiáša. *Knihy básnické* predstavujú vynikajúce lyrické a epické skladby. *Kniha Žalmov* obsahuje 150 žalmov, z ktorých sa časť pripisuje kráľovi Dávidovi, *Kniha prísloví* sa prisudzuje kráľovi Šalamúnovi, *Kniha kazateľa* predstavuje pesimistickú úvahu o márnosti, *Kniha Jóbova* upútava konkrétnosťou, logickou výpoveďou o tvrdošijnom hľadaní zmyslu ľudskej existencie a postupnom sebauvedomovaní. *Pieseň piesní* (tiež *Šalamúnova*) je súborom erotických básní a zároveň cudným a jednoduchým zobrazením krásy.

Nový zákon tvorí 27 po grécky napísaných kníh, ktoré pramenia v židovskej literárnej tradícii. Jadrom sú Evanjéliá sv. Matúša, sv. Marka, sv. Lukáša a sv. Jána opisujúce Kristov život a jeho učenie. Obsahujú množstvo podobenstiev, napríklad o boháčovi a Lazarovi, o márnotratnom synovi. Do tohto kanonického diela patrí kniha *Skutky apoštolské*, *21 epištol* (napríklad *List sv. Pavla Rimanom*, *List sv. Pavla Efezanom*, *List sv. Jakuba*) a apokalyptické *Zjavenie sv. Jána* opisujúce koniec sveta a príchod Krista.

K týmto cirkevne kanonizovaným dielam patria ďalšie **apokryfy**, ktoré však ako neskôr nachádzané cirkev neuznala ako súčasť *Biblie*.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania